

Аарон С. Кремер отива в рая

Автор: Анжел Вагенщайн

Аарон
С. Кремер

Той изпита чувство на лекота, стана му хубаво и топло. Беше същинско чудо – след онзи чудовищен студ, който го вледеняваше ден и нощ, проникваше в костите и сковаваше мозъка. С такива посинели от студ пръсти не можете да рисувате, не се и опитвайте. А гладът, който е свил стомаха в болезнен възел – за него да не говорим. Студът и гладът са гибелни за таланта, или имате друго мнение?

И като се огледа, с учудване откри, че лежи на плаж от пясък, искрящ и бял като захар. Помните ли какво беше захар? Онези кристалчета, които се топят в устата и са сладки като... е, като захар, факт! Звучи смешно, но е така. А.С. Кремер се надигна на лакти и видя езерото, онова изумрудено езеро, с кипарисите по брега и останките от античен храм. Беше изумително тихо и приятното усещане, че е из познати места, го изпълваше с дълбоко спокойствие и сигурност. Нали още помните и какво е сигурност? Ако сте забравили, става дума за чувството, противоположно на страха. Сигурност е, когато мислиш само за хубави неща и не очакваш да ти се случи нищо лошо. Това изпитваше А.С. Кремер в този час – чувство на сигурност. Топлина и сигурност, ако трябва да сме точни.

Неописуемата радост, която го изпълваше, достигна своя връх, когато зърна двата лебеда, които се плъзгаха по езерото. Те оставяха след себе си синьо-розови вълнички, които отразяваха небето и тихия залез. Царствената двойка лебеди всъщност не го изненадаха – А.С.

Кремер ли не познаваше този пейзаж? Не ставайте смешни, защото ако бяхте по-наблюдателни, щяхте да откриете в основата на опияняващата гледка, най-долу вдясно, подписа А.С. Кремер, отбелязан скромно, с дребни ръкописни букви.

За онези, които не го познават, трябва все пак да изясним, че той, преди да попадне тук, беше ненадминат майстор в областта на креватните табли, по-точно на тяхното художествено оформление. Той ги получаваше от работилницата на железаря Вили, съпруга на Андреа, която въпреки трите си деца, все още... Докъде бяхме стигнали? Не е важно – хлътването на мисълта в черни дупки, както през тъмната нощ човек хлътва в първата кална локва, също се дължи на студа и глада! Та ставаше дума за онези железни кревати с белези от ръжда, които А.С. Кремер получаваше от железаря Вили, а отнасяше в мебелния магазин на Бергщрасе великолепно изрисувани и будещи желание за тих и спокоен сън. В частта откъм главата, там, където са възглавниците, художникът А.С. Кремер рисуваше гирлянди от рози, понесени от две крилати херувимчета, а върху отсрещната табла, онази откъм краката – така, без да изпълва унасящия се в сън със светла радост и спокойствие, се разстилаше пейзажът с лебедите, в който художникът така щастливо се беше оказал сега.

И докато ние се отнасяме с уважение към неговия талант, това не може да се каже за разгрозителната Гертруда П. от градската пощенска станция (фамилията нека остане в тайна,

за да не хвърляме срамно петно върху невинните ѝ потомци!) Тя му беше нещо като годеница, с която самотният и вече стареещ художник все не се решаваше да се обвърже от неясни страхове за бъдещето, защото той наистина беше пределно непрактичен и колеблив човек.

Всичко казано можеше да свърши дотук, ако времената не бяха се променили и той не бе узнал, че не принадлежи към арийската раса – нещо, на което не държеше особено, и докато не се наложи да прише жълта платнена звезда върху измачканото си и изпръскано с боя палто. Съседите не обърнаха внимание на тази смехотворна дреболия, защото А.С. Кремер си оставаше добрият и малко смахнат А.С. Кремер, а и децата знаеха, че всичко ще е за кратко. Защото онези идиоти в Берлин щяха да се задържат още някой и друг месец, преди да ги изритат като мръсни котета. Вярно, беше неприятно, когато художникът панически поглеждаше часовника си и оставяше в кръчмата недопитата си бира, защото най-строги наказания се предвиждаха за притежателите на жълти звезди, които се шляят из улиците след осем вечерта. Но дори когато към Северната гара започнаха да се точат строго охранявани тълпи с подобни жълти звезди, помъкнали деца, сакати старци и дори носилки с болни, хората все още вярваха, че всичко това ще е ден до падне и нещастните хорица скоро ще се върнат откъдето са дошли.

И тъй, веднъж се случи неизбежното: лицето от еврейски произход Аарон, а по баща Саломон Кремер, получи срещу подпис нареждане на следващата сутрин, точно в седем, да се яви с лични вещи до десет килограма на площада пред кметството. А в навечерието, след като под прозорците му мина на път към Северната гара поредната тълпа уплашени хора, художникът беше изтръгнат от неспокойния си среднощен сън от детски плач. Не са нужди подробности, но някой беше оставил пред вратата му обикновена

пазарска кошница с ревящо бебе. Детето, напикано до шията, беше посиняло от рев и нашият човек, след като се огледа и не видя жива душа, го прибра. Той знаеше историята за кошницата, детето Мойсей и фараоновата щерка, но тук не беше Египет, а Австрия, и случката наистина го обърка. Докато несръчно разповиваше бебето, за да смени мокрите му пелени с накъсан на ивици чаршаф, А.С. Кремер откри бележка: *Моля ви, погрижете се за малкия, той е невинен. Бог да ви благослови!* Художникът се зачуди: дали пък онези, които бяха оставили детето, имат чувство за вина, че не са арийци? А отрочето наистина беше неарийско, защото раничката от обрязването още не беше закърняла.

Това беше едно непредвидено и объркващо плановите му обстоятелство, защото въпреки отчайващата си колебливост, той бе взел решение в часовете преди съмване, когато всичко е потънало в най-дълбок сън, да бяга на юг към селата, където приятели биха го укрили – в това той не се съмняваше, защото имаше добри стари приятели. Но какво да прави, по дяволите, с това ревящо човешко вързопче? И като не знаеше как да постъпи, А.С. Кремер наруши строгата забрана и понесе кошницата с внезапно укротилото се бебе при госпожица Гертруда П. Градът беше потопен в мрак поради бомбардировките, но въпреки това художникът избираше страничните улички, защото всички полицаи го познаваха.

Той дълго звъня, докато на прозореца се появи главата на сънената Гертруде. И за да не ви досаждаме с излишни подробности, ще отбележим само, че А.С. Кремер обясни случая с молба тя да се погрижи за детето, защото заранта в седем, сиреч след няколко часа, той следва да се яви пред кметството с багаж, не по-тежък от десет килограма... и прочее, и прочее. Разбира се, не ѝ каза за намерението си още преди съмване да бяга към селата, само я

помоли да прибере детето. На което дамата от пощенската станция отвърна: „Какви ги дрънкаш, да укроя едно еврейско копеле?“

Точно така каза – копеле. И още каза, че щом и без това ще те прибират, вземи го със себе си, за да си нямаш разправии с полицията. После хлопна вратата под носа му, защото ѝ се спеше.

Тогава отчаяният А.С. Кремер разбуди железаря Вили. Разказа каквото имаше за разказване, а на прага на спалнята се беше появила по нощница и с огромни мъжки чехли на бос крак Андреа. Железарят Вили объркано хвърли поглед към жена си, а тя каза: „Където са три деца, нека са четири. Пък на съседите ще обясним, каза, че новото е на племенницата ми от Линц“. А навън светлееше и късно беше за онуй бягство към селата, има ли спор?

И прочее...

Съседът по нар напипа челото на А.С. Кремер и каза: „Гориш“, а художникът щастливо се усмихна, защото какво по-хубаво от това да гориш, когато всичко наоколо е замръзнало от нечовешки студ. Особено когато влезе началникът и заедно с него в бараката нахлу леден облак. „Aufstehen!“ изкомандва той и сложи кърпичката на носа си заради вонята на дизентерия и гниеща човешка плът. Сенките с мъка се спускаха от двуетажните нарове, защото след малко на плаца започваше безкрайната проверка. А известно е, че гордостта на един образцов лагер е в реда и точната отчетност.

Само един не помръдна от нара си – А.С. Кремер. Съседът му виновно промълви, че преди малко е умрял. „Да се отнесе в Номер три“, изкомандва началството. Номер едно беше банята с онези странни душове, от които не течеше вода, а газ. Номер две беше кухнята, в която внасяха картофени обелки и гнило зеле, а изнасяха дизентерия. В Номер три бяха чугунените пещи, в една от които хлъзнаха желязната

носилка с А.С. Кремер. Ако можеше, той сега с удоволствие би отбелязал какво е да гориш при този адски студ, защото художникът пламна точно след две минути. А трисет секунди по-късно от квадратния тухлен комин се понесе бял дим – А.С. Кремер се отправяше към рая. Никой не знаеше как изглежда онова място, но според нас, случайно оцелелите, то вероятно е едно изумрудено езеро с царствена двойка лебеди, с кипариси и руини на античен храм на брега. А в рая най-отдолу, вдясно, вероятно стои скромният надпис „А. С. Кремер“. Тъй ще да е. ■